

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

PHẠM VIỆT DŨNG

**GIẢI PHÁP TẠO VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG
NÔNG THÔN TRONG QUÁ TRÌNH ĐÔ THỊ HÓA
Ở TỈNH THÁI NGUYÊN**

**LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: KINH TẾ NÔNG NGHIỆP**

THÁI NGUYÊN - 2015

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH**

PHẠM VIỆT DŨNG

**GIẢI PHÁP TẠO VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG
NÔNG THÔN TRONG QUÁ TRÌNH ĐÔ THỊ HÓA
Ở TỈNH THÁI NGUYÊN**

Chuyên ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 60.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Hoàng Thị Thanh Nhàn

THÁI NGUYÊN - 2015

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan luận văn thạc sĩ “*Giải pháp tạo việc làm cho lao động nông thôn trong quá trình đô thị hóa ở tỉnh Thái Nguyên*” là công trình nghiên cứu độc lập của riêng tôi; số liệu sử dụng và kết quả nghiên cứu trong luận văn này là hoàn toàn trung thực và chưa được sử dụng để bảo vệ cho bất cứ một học vị nào.

Luận văn đã sử dụng nhiều nguồn thông tin liên quan khác nhau để phục vụ cho việc nghiên cứu, các nguồn thông tin đã được xử lý và trích dẫn rõ nguồn tài liệu tham khảo theo quy định. Mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện đề tài đã được cảm ơn./.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2015

Tác giả luận văn

Phạm Việt Dũng

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện Luận văn này, tôi đã nhận được sự quan tâm giúp đỡ của Quý thầy, cô, bạn bè.

Trước tiên tôi xin trân trọng cảm ơn **PGS.TS Hoàng Thị Thanh Nhân**, người đã định hướng cho chủ đề nghiên cứu; nghiêm túc về mặt khoa học và tận tình giúp đỡ tôi về mọi mặt để hoàn thành luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn Ban Giám Hiệu; các Thầy giáo, Cô giáo Khoa Kinh tế; Các thầy cô giáo trong phòng Đại học (bộ phận sau đại học) - Trường ĐH Kinh tế và QTKD đã hướng dẫn và giúp đỡ tôi về các điều kiện trong quá trình thực hiện luận văn.

Xin trân trọng cảm ơn Ban Giám đốc, các phòng chức năng và cán bộ, công chức Sở Kế hoạch và Đầu tư, Cục Thống kê tỉnh Thái Nguyên, Sở Tài nguyên Môi trường; lãnh đạo và cán bộ các huyện Phổ Yên, Đồng Hỷ, Thị xã Sông Công đã cung cấp thông tin, tài liệu và hợp tác giúp đỡ tôi trong quá trình thực hiện luận văn.

Và sau cùng, cho phép tôi gửi lời cảm ơn sâu sắc đến Quý thầy, cô trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh thuộc Đại học Thái Nguyên trong thời gian qua đã truyền đạt cho tôi những kiến thức quý báu. Trân trọng cảm ơn sự quan tâm của bạn bè, đồng nghiệp và gia đình.

Thái Nguyên, tháng 5 năm 2015

Tác giả luận văn

Phạm Việt Dũng

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC.....	iii
DANH MỤC CỤM TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp của đề tài	3
5. Bố cục của luận văn	3
Chương 1: CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ TẠO VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TRONG QUÁ TRÌNH ĐÔ THỊ HOÁ	4
1.1. Cơ sở lý luận về tạo việc làm cho lao động nông thôn trong quá trình đô thị hóa	4
1.1.1. Khái niệm và đặc trưng của đô thị hoá (ĐTH)	4
1.1.2. Vai trò của đô thị hóa	7
1.1.3. Tính tất yếu của đô thị hóa	8
1.1.3. Tác động của đô thị hóa đến lao động việc làm nông thôn.....	9
1.2. Cơ sở thực tiễn về tạo việc làm cho lao động nông thôn trong quá trình đô thị hóa....	15
1.2.1. Sự cần thiết phải tạo việc làm cho lao động nông thôn trong quá trình đô thị hóa	15
1.2.2. Tác động của ĐTH đến lao động nông nghiệp và đời sống nông thôn.....	17
1.2.3. Tác động của ĐTH đến việc làm	18
1.2.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến việc làm cho lao động nông thôn trong quá trình đô thị hóa	21
1.2.5. Xu hướng chuyển đổi nghề nghiệp, tạo việc làm cho người lao động trong quá trình đô thị hóa.....	25

1.2.6. Kinh nghiệm thực tế về tạo việc làm cho lao động nông thôn trong quá trình đô thị hóa	27
1.2.6.5. Kinh nghiệm của một số địa phương ở Việt Nam	31
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	36
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	36
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	36
2.2.1. Chọn địa điểm nghiên cứu	36
2.2.2. Phương pháp thu thập và xử lý số liệu.....	36
2.2.3. Phương pháp nghiên cứu khác	38
2.3. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	40
2.3.1. Nhóm chỉ tiêu phản ánh nguồn lao động.....	40
2.3.2. Nhóm chỉ tiêu phản ánh chất lượng lao động, sự phân bổ và sử dụng lao động – việc làm	41
Chương 3: ĐÔ THỊ HÓA VÀ THỰC TRẠNG VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN Ở TỈNH THÁI NGUYÊN	42
3.1. Đặc điểm tự nhiên - kinh tế - xã hội của tỉnh Thái Nguyên.....	42
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên của tỉnh Thái Nguyên	42
3.1.2. Đặc điểm kinh tế xã hội	47
3.2. Khái quát quá trình đô thị hóa ở Thái Nguyên.....	53
3.2.1. Diễn biến đô thị hoá ở tỉnh Thái Nguyên.....	53
3.2.2. Tác động đô thị hoá đến việc chuyển đổi nghề nghiệp tạo việc làm cho người lao động nông thôn ở tỉnh Thái Nguyên.....	72
3.2.3. Mô hình phân tích SWOT đối với việc làm lao động nông thôn Thái Nguyên trong quá trình ĐTH	79
3.3. Thực trạng chuyển đổi nghề nghiệp, giải quyết việc làm cho lao động nông thôn trong quá trình đô thị hóa ở tỉnh Thái Nguyên	81
3.3.1. Lý do việc chuyển đổi nghề nghiệp cho người lao động trong quá trình ĐTH nông thôn ở tỉnh Thái Nguyên	82
3.3.2. Thực trạng chuyển đổi nghề nghiệp cho người lao động trong quá trình đô thị hoá ở tỉnh Thái Nguyên	82

3.4. Đánh giá chung	91
3.4.1. Kết quả tích cực.....	91
3.4.2. Hạn chế.....	92
3.4.3. Nguyên nhân	93
Chương 4: PHƯƠNG HƯỚNG VÀ MỘT SỐ GIẢI PHÁP TẠO VIỆC LÀM CHO LAO ĐỘNG NÔNG THÔN TRONG QUÁ TRÌNH ĐÔ THỊ HOÁ Ở TỈNH THÁI NGUYÊN.....	95
4.1. Quan điểm và định hướng tạo việc làm cho người lao động nông thôn trong quá trình đô thị hóa	95
4.1.1. Quan điểm giải quyết việc làm cho người lao động nông thôn trong quá trình đô thị hoá	95
4.1.2. Định hướng chuyển đổi nghề nghiệp cho người lao động trong quá trình đô thị hoá nông thôn ở tỉnh Thái Nguyên	102
4.2. Giải pháp tạo việc làm cho người lao động nông thôn trong quá trình đô thị hóa..	107
4.2.1. Đào tạo nghề tạo có gắn với chủ trương chuyển đổi nghề nghiệp cho người lao động.....	107
4.2.2. Tập trung thực hiện một số chương trình phát triển kinh tế trọng điểm, tạo việc làm, thu hút nhiều lao động để chuyển đổi nghề nghiệp cho người lao động.....	108
4.2.3. Tạo điều kiện phát triển các làng nghề truyền thống và các nghề mới ở địa bàn tỉnh Thái Nguyên.....	112
4.2.4. Phát triển hệ thống dịch vụ tư vấn, giới thiệu việc làm và thông tin thị trường lao động	112
4.2.5. Khuyến khích tạo điều kiện cho mọi thành phần kinh tế tham gia hoạt động sản xuất kinh doanh.....	113
4.2.6. Giải pháp từ phía người lao động.....	114
KẾT LUẬN	116
TÀI LIỆU THAM KHẢO	118

DANH MỤC CỤM TỪ VIẾT TẮT

Ký hiệu	Tên viết tắt
CC	Cơ cấu
CN	Công nghiệp
CNH – HĐH	Công nghiệp hoá - hiện đại hoá
ĐTH	Đô thị hoá
DV	Dịch vụ
ĐVT	Đơn vị tính
GDP	Tổng sản phẩm quốc nội
GTSX	Giá trị sản xuất
KH	Kế hoạch
KT-XH	Kinh tế - xã hội
LĐ	Lao động
NN	Nông nghiệp
PTĐT	Phát triển đô thị
SL	Số lượng
SXKD	Sản xuất kinh doanh

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Tỉnh Thái Nguyên phân theo đơn vị hành chính đến 31/12/2012.....	42
Bảng 3.2: Tình hình dân số giai đoạn 2008-2012	48
Bảng 3.3: Tốc độ tăng trưởng kinh tế của cả nước và Thái Nguyên giai đoạn 2008 – 2012	49
Bảng 3.4: Một số chỉ tiêu kinh tế tổng hợp tỉnh Thái Nguyên giai đoạn 2008 - 2012...50	50
Bảng 3.5: Biến động diện tích đất đai trong tỉnh thời kỳ 2008 – 2012.....	56
Bảng 3.6: Biến động đất đai tại 3 huyện: Đồng Hỷ, Sông Công, Phổ Yên (giai đoạn 2008 -2012).....	58
Bảng 3.7: Biến động về lực lượng lao động của tỉnh qua các năm 2008 - 2012	61
Bảng 3.8: Lao động nông thôn 3 huyện: Phổ Yên, Đồng Hỷ, TX Sông Công 2008 – 2012	63
Bảng 3.9: Dự báo về quy mô và tốc độ tăng bình quân hàng năm của dân số trong độ tuổi lao động của tỉnh Thái Nguyên.	66
Bảng 3.10: Cơ cấu vốn đầu tư trên địa bàn tỉnh giai đoạn 2008 -2012	67
Bảng 3.11: Vốn đầu tư qua từng giai đoạn theo nhóm ngành kinh tế (2001 – 2012).....	69
Bảng 3.12: Giá trị sản xuất phân theo nhóm ngành	70
Bảng 3.13: Doanh thu dịch vụ tiêu dùng theo giá hiện hành	72
Bảng 3.14: Tình hình lao động đang làm việc phân theo khu vực	73
Bảng 3.15: Thực trạng lao động nông thôn Thái Nguyên 2008 - 2012	73
Bảng 3.16: Phân bổ lao động nông thôn theo các ngành (ĐV: %).....	74
Bảng 3.17: Tỷ lệ thất nghiệp của lao động tỉnh Thái Nguyên 2009 -2012 (%).....	75
Bảng 3.18: Tình hình thất nghiệp của lao động nông thôn tại vùng nghiên cứu	76
Bảng 3.19: Tình hình lao động nông thôn qua mẫu điều tra vùng nghiên cứu.....	78
Bảng 3.20: Cơ cấu lao động theo ngành kinh tế của tỉnh 2008 – 2012	83
Bảng 3.21: Kết quả giải quyết việc làm giai đoạn năm 2008 -2012.....	85
Bảng 3.22: Số lao động của tỉnh Thái Nguyên qua đào tạo nghề giai đoạn 2008 – 2012	88

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1: Cơ cấu Tổng sản phẩm trong tỉnh theo giá trị thực tế phân theo 3 khu vực kinh tế	50
--	----